

ไก่พื้นเมืองไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

บัญญัติ เหล่าไพบูลย์¹ และ มนต์ชัย ดวงจินดา^{1,2*}

ประวัติไก่พื้นเมืองไทย

ไก่พื้นเมืองไทยมีมาพร้อมกันกับคนไทยสมัยอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน เมื่อมีการอพยพลงใต้ก็นำพาไก่พื้นเมืองมาด้วย เพราะไก่พื้นเมืองมีคุณสมบัติที่ดี คือ มีขนาดตัวพอเหมาะในการบริโภคในครัวเรือนขนย้ายง่าย ไก่พื้นเมืองนอกจากมีรสชาติเนื้ออร่อยยังเลี้ยงง่าย มีความทนทานต่อสภาพแร้นแค้นในชนบท สามารถผสมพันธุ์และฟักไข่ขยายพันธุ์ได้เองตามสภาพธรรมชาติ มีสัญชาตญาณรักษาตัวรอดจากศัตรูต่างๆ มีความต้านทานต่อโรคและพยาธิภายนอกต่างๆ ดีกว่าไก่ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ไก่พื้นเมืองไทยมีประโยชน์ต่อชาวชนบทมากในแง่ของความมั่นคงทางด้านอาหาร และรายได้เสริม ปริมาณไก่พื้นเมืองขึ้นๆ ลงๆ ตามสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะโรคระบาดประจำปี แต่ไก่พื้นเมืองยังสามารถแพร่พันธุ์ขึ้นมาทดแทนได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ไก่พื้นเมืองไทยจะอยู่คู่กับสังคมชนบทไทยตลอดไป ในอดีตที่เป็นตำนานมักกล่าวถึงไก่พื้นเมืองไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งไก่ชน ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมเด็จพระรามาธิบดีแห่งมหาราชทรงโปรดไก่ชน สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงโปรดไก่เหลืองหางขาว สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงโปรดไก่เขียวพาลี ซึ่งเป็นไก่ชนของพระยาพิชัยดาบหัก เป็นต้น ไก่พื้นเมืองไทยอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการนำไก่พันธุ์ต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงในประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตเนื้อและผลิตไข่โดยเฉพาะประกอบกับสงครามอินโดจีน ชาวเวียดนามได้อพยพ

เข้าประเทศไทย โดยเฉพาะมาอาศัยอยู่ในจังหวัดริมฝั่งโขง ได้นำไก่ชนเวียดนามมาเลี้ยงด้วย ซึ่งเป็นไก่คล้ายไก่พื้นเมืองไทย ไม่มีขนที่คอ เรียกไก่แข้งอ่อน บางคนเรียกเพี้ยนเป็นไก่คออ่อน (naked neck) มีข้อดีคือมีความอดทนมากในการชนเพราะหนังหนา ต่อมาธรรมเนียมในการเลี้ยงไก่ชนของคนไทยได้เปลี่ยนไปนิยมเลี้ยงไก่พม่า ซึ่งเป็นไก่ขนาดเล็ก (หรือรอยเล็ก) เกษตรกรไทยมีความชอบไก่ชนเป็นทุนเดิมอยู่แล้วจึงได้นำไก่ชนทั้งไก่เวียดนาม (ไก่แข้งอ่อน) และไก่พม่าไปเลี้ยงในชนบท ผสมกับไก่ชนไทย ทำให้ได้ไก่พันธุ์ทาง (ไก่ลูกผสม) ซึ่งถ้าผสมกับไก่พม่าก็จะได้ลูกผสมที่มีขนาดเล็กลง ทำให้ไก่พื้นเมืองในชนบทมีขนาดเล็กลงด้วย ลักษณะภายนอกก็เปลี่ยนแปลงไป

ราวปี พ.ศ. 2540 ได้มีการจัดตั้งสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาไก่พื้นเมือง (ไก่ชน) ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยมี ร.ศ.ดร.อภิชัย รัตนวราหะ เป็นนายกสมาคมคนแรก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาสายพันธุ์ประวัติไก่พื้นเมืองไทย สนับสนุนให้มีการรับรองและกำหนดมาตรฐานสายพันธุ์ไก่พื้นเมืองไทยตามหลักวิชาการ (Standard of perfection) หรือเรียกว่า อุดมทัศน์ยี่ไก่พื้นเมือง

ปีพ.ศ. 2545 กรมปศุสัตว์ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้คัดเลือกพันธุ์ไก่ 4 พันธุ์ใน 4 ภาค ได้แก่ ไก่ประดู่หางดำ ภาคเหนือ ไก่เหลืองหางขาว ภาคกลาง ไก่สี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และไก่แดง ภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดพันธุ์ให้เป็นพันธุ์แท้ และปัจจุบันได้ประกาศรับรองเป็นพันธุ์แท้

¹ ศูนย์เครือข่ายวิจัยและพัฒนาด้านการปรับปรุงพันธุ์สัตว์(ไก่พื้นเมือง) คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

Research and Development Network Center for Animal Breeding(Native Chicken), Faculty of Agriculture, Khon Kaen University, Khon Kaen, 40002

² ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

Department of Animal Science, Faculty of Agriculture, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002

* Corresponding author: monchai@kku.ac.th

เรียบร้อยแล้ว คือ ประตูทางดำเชียงใหม่ เหลือทาง
ขาวปราจีน ซึ่งทำพระ และแดงสุราษฎร์

ปี พ.ศ. 2547 ได้เกิดโรคไข้หวัดนก H5N1 ระบาด
ในประเทศไทย ได้มีการฆ่าไก่พื้นเมืองไปประมาณ
20 ล้านตัว (Choprakarn and Wongpichet, n.d.)
เริ่มทำลายไก่ตั้งแต่กลางเดือน มกราคม ถึงสิ้นเดือน
กุมภาพันธ์ เกษตรกรใช้เวลา 6 เดือน ในการเลี้ยงไก่ฝูง
ใหม่ ได้ต้นพันธุ์มาจากเพื่อนบ้าน หรือ หมู่บ้านอื่นที่ไม่มี
การทำลายไก่ ทำให้เกษตรกรพันธุ์ต่อไปได้ ซึ่งถือว่าเป็น
ข้อดีของไก่พื้นเมืองเกี่ยวกับการเพิ่มจำนวน เพราะเป็น
ความยืดหยุ่นของประชากรไก่พื้นเมือง (population
elasticity) (Simaraks et al., 2007)

จากการรายงานจำนวนไก่พื้นเมืองไทยของ
กรมปศุสัตว์ (2554) ณ วันที่ 1 มกราคม 2546 มีจำนวน
63,982,348 ตัว และประชากรไก่พื้นเมืองเพิ่มขึ้นเป็น
66,834,535 ตัว ในปี 2547 เมื่อมีการทำลายไก่พื้นเมือง
ไป 20 ล้านตัว เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกใน
ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2547 จะมีไก่พื้นเมืองเหลือ
ประมาณ 46,834,535 ตัว ในช่วง 1 มีนาคม 2547 ถึง
1 มกราคม 2548 มีไก่พื้นเมืองเกิดขึ้นมากมาย
หลังการบริโภคในระหว่างปี มีไก่เพิ่ม 7,560,170 ตัว
รวมเป็น 54,394,705 ตัว ในปี 2549 (53,280,639 ตัว)
จำนวนไก่เพิ่มระหว่างปี 2548 ไม่เพียงพอสำหรับการ
บริโภค 1,114,066 จึงต้องบริโภคไก่ต้นพันธุ์ที่เกิดใน
ปี 2548 ด้วย จะเห็นว่า กว่าจำนวนไก่จะเพิ่มได้เทียบ
เท่ากับปี พ.ศ. 2547 จะต้องรอจนถึงประมาณปี 2553
(71,207,090 ตัว) จำนวนไก่จึงจะมีจำนวนเทียบเท่ากับ
ไก่ตั้งต้นในปี 2547 ซึ่งใช้เวลานานประมาณ 6-7 ปี

หลังจากนั้น พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา สกว. ได้ร่วมกับ
กับสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อสนับสนุนด้านการเงิน
เพื่อการผลิตงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ใน
ไก่พื้นเมือง เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
ราชชมงคลอีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นต้น ซึ่งคาดหวังว่า
ในอนาคต องค์ความรู้เกี่ยวกับไก่พื้นเมือง และ
การใช้ประโยชน์จากไก่พื้นเมืองน่าจะมีมากขึ้น
เจริญรุ่งเรือง และไก่พื้นเมืองจะสามารถส่งเสริมให้
ประเทศไทยเป็นครัวของอาเซียนได้

งานวิจัยในอดีต

งานวิจัยเรื่องไก่พื้นเมืองในอดีต ส่วนมากจะเป็น
เรื่องเกี่ยวกับการทดสอบ สมรรถนะการเจริญเติบโต
อาหาร โรคพยาธิ และการปรับปรุงพันธุ์บ้าง ในด้าน
การปรับปรุงพันธุ์ในอดีตผ่านมานั้นหลังจากปัจจุบัน
20 ปีขึ้นไปมีดังนี้

1. การปรับปรุงพันธุ์โดยการลงเหล่า เป็นแนวทางการปรับปรุงพันธุ์ของนักปรับปรุงพันธุ์ไก่ชน ซึ่งถือเป็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการผสมพันธุ์แบบ Half-sib มี
การคัดเลือกทั้งลักษณะภายนอกที่ดีและเชิงชนที่ชอบ
2. การปรับปรุงพันธุ์โดยทำลูกผสม เป็นการ
ปรับปรุงพันธุ์ของนักปรับปรุงพันธุ์ไก่ชน โดยนำไก่พม่า
ไก่ชนไทย หรือไก่ชนไซ่งอน มาลงเหล่าแล้วนำมาผสม
ระหว่างเหล่า บางครั้งอาจผสมถึง 3 เชื้อชาติ
3. การปรับปรุงพันธุ์โดยการทำไก่พื้นเมือง
พันธุ์แท้ ในอดีตไม่ค่อยมีนักปรับปรุงพันธุ์ทำมาก
นัก นักปรับปรุงพันธุ์ที่เป็นผู้นำในด้านการปรับปรุงพันธุ์
ไก่พื้นเมืองพันธุ์แท้ได้แก่ ดร.สวัสดิ์ ธรรมบุตร ซึ่งหาค่า
การถ่ายทอดทางพันธุกรรมลักษณะการเจริญเติบโต
และการให้ไข่ ตลอดจนเสนอ Selection Index ในการ
ปรับปรุงพันธุ์ไก่พื้นเมือง

4. การปรับปรุงพันธุ์โดยทำไก่พื้นเมืองลูกผสม
หรือผลิตไก่ลูกผสมพื้นเมือง ใช้หลักการเดียวกันกับที่
ทำกับโคเนื้อ หรือสุกร โดยใช้ไก่พื้นเมืองเป็นพ่อพันธุ์
ผสมกับแม่พันธุ์ไก่ต่างประเทศ เช่น ไก่ โรดไอส์แลนด์
แดง ไก่บาร์พลีมัธร็อค แม่พันธุ์โรดซ์ บาร์ หรือ แม่พันธุ์
สามสาย (SBR) นักปรับปรุงพันธุ์ที่เป็นผู้นำการปรับปรุง
พันธุ์แบบนี้ได้แก่ นักปรับปรุงพันธุ์ของกรมปศุสัตว์
และเอกชนบางบริษัท ลูกไก่ชนิดนี้ กรมปศุสัตว์ได้ผลิต
แจกจ่ายแก่เกษตรกรในบางวาระ และบางโอกาส

5. ยุคไก่สามสายเลือด เป็นการผลิตไก่พื้นเมือง
ลูกผสม โดยใช้ไก่พื้นเมืองที่คัดพันธุ์ในมหาวิทยาลัย
ขอนแก่นเป็นพ่อพันธุ์ ผสมกับแม่ไก่ฮาร์วีย์ (ไก่ลูกผสม
ระหว่างโรดไอส์แลนด์แดง กับแม่พันธุ์บาร์พลีมัธร็อค)
ซึ่งเป็นสายแม่พันธุ์ทางการค้า ลูกที่ได้เรียกว่า ไก่สาม
สาย หรือไก่สามสายเลือด ซึ่งเป็นที่มาของไก่พื้นเมือง
ลูกผสมนั่นเอง ไก่พื้นเมืองลูกผสมนี้สามารถทดแทนการ
ขาดแคลนเนื้อไก่พื้นเมืองของร้านอาหารต่างๆ ได้ระดับ
หนึ่ง แต่ซากไก่ก็มีหน้าออกแหลม นักวิชาการที่ดำเนิน

การผลิตไก่พื้นเมืองลูกผสมที่เด่นๆ ได้แก่ ศ.ดร.เชิดชัย รัตนเศรษฐากุล และคณะ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมีบริษัทเอกชนหลายบริษัทดำเนินการผลิตเช่นนี้

งานวิจัยในปัจจุบัน

ตามที่กรมปศุสัตว์โดยความร่วมมือจาก สกว. ได้ปรับปรุงพันธุ์ไก่พื้นเมืองได้ 4 พันธุ์ ได้แก่ ไก่ประดู่หางดำ เชียงใหม่ ไก่เหลืองหางขาวปราจีน ไก่ชื้อท่าพระ และไก่แดงสุราษฎร์ และได้มีการพยายามนำไก่ทั้ง 4 พันธุ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงได้มีโครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกร ทั้งในแง่ของพันธุ์แท้ และลูกผสม ทั้งเลี้ยงแบบหลังบ้าน และเลี้ยงเป็นอาชีพ ราวปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เริ่มมีบทบาทในด้านการปรับปรุงพันธุ์โดยเฉพาะการคัดเลือกทั้งลักษณะทางปริมาณและคุณภาพของไก่พื้นเมืองโดยใช้ต้นพันธุ์จากกรมปศุสัตว์โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน สถาบันที่มีการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์อย่างหลากหลาย ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ไก่พันธุ์แท้ 2 สายพันธุ์ คือ ประดู่หางดำ มข. 55 และ ชี เคเคยู 12 นอกจากนี้ยังมีไก่สายพันธุ์สังเคราะห์ (synthetic lines) จำนวน 4 สายพันธุ์ที่พร้อมประกาศเป็นพันธุ์แท้เร็วๆ นี้ และมีไก่ประดู่หางดำและไก่ชื้อ สายพันธุ์พัฒนา (developing line) พันธุ์ละ 2 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์โตเร็ว (สายพันธุ์เนื้อ) และสายพันธุ์ไซดก (สายพันธุ์ไข่) และได้ร่วมมือกับบริษัทตะนาวศรีโกเชน ทดสอบสมรรถนะการผลิตของลูกผสม 10 คู่ผสมพันธุ์ ระหว่าง พ่อ-แม่พันธุ์ไก่ตะนาวศรีกับพ่อ-แม่พันธุ์ไก่สายพันธุ์สังเคราะห์ ตลอดจนศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตไก่เนื้อไทย (Thai broiler) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้มีการคัดเลือกไก่สายแม่พันธุ์ เพื่อนำมาผสมพันธุ์กับพ่อพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวปราจีน และกำลังดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ไก่เหลืองหางขาวเพื่อเป็นสายพันธุ์เพศผู้ ในการส่งเสริมอาชีพวิสาหกิจชุมชนต่อไป เพื่อผลิตไก่อย่างโคราช มีการลงนามความตกลง (MOU) ระหว่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กับเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม นอกจากนี้ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วคือที่จังหวัดตาก เป็นการผลิตลูกผสมที่เกิดจากพ่อไก่เหลืองหางขาวกับแม่พันธุ์หลายชนิด เช่น SBR ซึ่งเป็นแม่พันธุ์ไก่

สามสายเลือดของกรมปศุสัตว์ ทั้งหมดที่ยกตัวอย่างมาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานสังกัด กับ สกว. นอกจากนี้ สกว. ยังได้สนับสนุน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีและมหาวิทยาลัยมหาสารคามในด้านการปรับปรุงพันธุ์ไก่พื้นเมืองอีกด้วย

อนาคตของไก่พื้นเมืองไทย ไก่บ้านไทย และไก่เนื้อไทย

หลังจากเกิดวิกฤตใช้หัวตันกระบาด และมีการทำลายสัตว์ปีกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา จำนวนไก่พื้นเมืองจากต้นปี พ.ศ. 2547 (ก่อนการทำลาย) มีจำนวน 66,834,535 ตัว แต่ต้นปีพ.ศ. 2548 (หลังจากการทำลายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2547 และการขายพันธุ์ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2547 ถึงปลายเดือนธันวาคม 2547) ไก่พื้นเมืองในประเทศไทยมีจำนวนลดลงเหลือ 54,394,705 ตัว จากนั้นจำนวนไก่พื้นเมืองก็คงที่ และเริ่มเพิ่มขึ้นเป็น 57,017,133 ตัว และ 61,613,546 ตัว ในปีพ.ศ. 2551 และ 2552 ตามลำดับ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2553 จึงมีจำนวนไก่พื้นเมืองเพิ่มขึ้นจาก ปี 2547 ได้ โดยมีจำนวน 71,207,090 ตัว และเพิ่มขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2554 โดยมีจำนวน 76,115,430 ตัว (กรมปศุสัตว์, 2554) ในกรณีเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าหากเกิดวิกฤตการณ์ที่ต้องมีการทำลายไก่พื้นเมืองเป็นจำนวนมาก ไก่พื้นเมืองไทยจะยังคงไม่สูญพันธุ์ไปจากโลก แต่ต้องการเวลาในการเพิ่มจำนวน ให้ได้ใกล้เคียงกับก่อนเกิดวิกฤตการณ์ที่ผ่านมา หากพิจารณาในช่วงปีพ.ศ. 2551 ถึง 2554 จะพบว่า 1) ไก่พื้นเมืองไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี 2) จำนวนครีวเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองมีจำนวนแตกต่างกันขึ้นๆ ลงๆ ในแต่ละปี 3) จำนวนเฉลี่ยประชากรไก่ต่อจำนวนประชากรคนไทยเพิ่มขึ้นทุกปี และ 4) จำนวนไก่พื้นเมืองต่อครีวเรือนไทยเพิ่มขึ้นทุกปี (กรมปศุสัตว์, 2554) จะเห็นได้ว่าไก่พื้นเมืองไทยเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ จากการประมาณการปี พ.ศ. 2554 มีการบริโภคไก่พื้นเมือง 293,580,946 ตัว มีมูลค่าประมาณ 34,936 ล้านบาท ขณะที่ในปีดังกล่าวประเทศไทยมีประชากร 64,076,033 คน (กรมการปกครอง, 2554) ทำให้ค่าเฉลี่ยจำนวนไก่บริโภคต่อคนต่อปีเท่ากับ 4.58 ตัว

จำนวนไก่พื้นเมืองกับจำนวนไก่ที่ได้มาจากการเลี้ยงแบบหลังบ้าน ซึ่งเป็นการเลี้ยงที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับประชากรไทยในชนบท แต่จากนิยามความมั่นคงทางอาหาร (food security) ที่ผลผลิตอาหารต้องเพียงพอต่อการดำรงชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ต้องสามารถคาดการณ์ผลผลิตล่วงหน้าได้และยั่งยืน ตลอดจนประชากรต้องได้รับ อาหารทั้งในแง่ของผลผลิตกำลังซื้อ และในแง่ของการตลาดซึ่งผลผลิตจะมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ และความต่อเนื่อง ในอนาคตไก่พื้นเมืองไทยน่าจะเป็นอาชีพของเกษตรกรได้ แต่จะต้องเปลี่ยนระบบการผลิตจากเลี้ยงหลังบ้านเพื่อบริโภคในครัวเรือนเหลือบริโภคจึงจะขาย มาเสริมเป็นระบบการเลี้ยงแบบกึ่งขังกึ่งปล่อย หรือเลี้ยงแบบขังคอกภายใต้การวางแผนการผลิตและการวางแผนการตลาด การวางแผนการผลิตเป็นการวางแผนเพื่อเลี้ยงไก่พื้นเมืองตามความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง จะต้องมีการวางแผนให้มีการผลิตไก่ทุกสัปดาห์ เพื่อส่งตามความต้องการของตลาดเป็นรายวันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่สามารถผลิตโดยคนๆ เดียวได้ จะต้องมีการรวมกลุ่มกันผลิต สลับกันคนละหนึ่งสัปดาห์ หมุนเวียนกันแล้วแต่ความต้องการของตลาดและผู้วางแผนการผลิต ส่วนการวางแผนการตลาดหากได้บุคคลากรจากส่วนราชการไปด้วยจะช่วยทำให้ความเสี่ยงการตลาดลดลง มีการสำรวจความต้องการผลผลิตในตลาดปัจจุบัน และมีการส่งเสริมการตลาด หรือเปิดตลาดเพิ่มเติม หากทั้งสองอย่างเป็นไปได้ การผลิตจะสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เกษตรกรจะสามารถผลิตเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้ ที่กล่าวข้างต้นเป็นตลาดท้องถิ่น ซึ่งเหมาะสมสำหรับ การเลี้ยงโดยเกษตรกรเพื่อตอบสนองต่อตลาดท้องถิ่น

ตลาดไก่บ้านไทย (เป็นไก่ลูกผสมที่ใช้ไก่พื้นเมืองเป็นพ่อพันธุ์ผสมกับแม่พันธุ์ทางการค้าหรือสายแม่พันธุ์ที่ได้รับการปรับปรุง) สามารถผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ เพราะสามารถผลิตได้ครั้งละมากๆ เป็นอุตสาหกรรมการผลิตได้ และแม่พันธุ์ (สายพันธุ์แม่) ให้ไข่ดก

ตลาดไก่เนื้อไทย (Thai broiler) เป็นไก่ลูกผสมที่เกิดจากพ่อพันธุ์ไก่เนื้อกับไก่พื้นเมืองไทย เป็นไก่ที่มี

รสชาติอร่อยกว่าไก่เนื้อต่างประเทศ ซึ่งในอนาคตอาจจะขาดแคลนไก่เนื้อจากต่างประเทศได้ จึงน่าจะเป็นโอกาสของไก่เนื้อไทยได้ทดแทนไก่เนื้อต่างประเทศในทุกเมนูอาหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถเลี้ยงเป็น Roaster เพื่อใช้เป็นเมนูข้าวมันไก่รสชาติอร่อยและเป็นเมนูพิเศษต่างๆ ในอนาคตอันใกล้นี้ เช่น ต้มยำไก่พื้นเมือง แกงอ่อมไก่พื้นเมือง ไก่หนึ่งไก่พื้นเมือง และลาบจะเป็นอาหารไทยที่นักท่องเที่ยวอยากลองชิม เมื่อมาท่องเที่ยวประเทศไทย (เป็นอาหารเย็น) ไก่ย่างเลิศรส ส้มตำ ข้าวผัด ข้าวกระเพราไก่ จากไก่บ้านไทย ตลอดจนไก่ทอด ข้าวมันไก่เนื้อไทย จะเป็นเมนูชวนชิมสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศต่อไป (อาหารเที่ยง) สำหรับชุดอาหารเช้าอาจเป็นไข่ดาวสุภาพ ข้าวเหนียวดำ และไก่ทอดไก่พื้นเมืองไทย

สำหรับงานวิจัยประเภทงานวิจัยและพัฒนา จะมีการวิจัยบางชิ้นมีความลึกซึ้งขึ้น เพื่อกำหนดอัตลักษณ์ของไก่พื้นเมืองไทย ไก่บ้านไทย และไก่เนื้อไทย และมีการรับรองการจำแนกเนื้อไก่พื้นเมืองไทย ไก่เนื้อไทย และไก่บ้านไทย เช่นการศึกษาในระดับพันธุศาสตร์โมเลกุลให้มากขึ้น มีการศึกษาอาหารสุขภาพ อายุที่มีความสัมพันธ์กับรสชาติตลอดจนอายุและชนิดไก่ที่เหมาะสมกับเมนูอาหารไทย อาหารจีนในเรื่องรสชาติ ความอร่อย และความชอบของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2554. รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้านทั่วประเทศ และรายจังหวัด ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554. Available: http://stat.bora.dopa.go.th/xstat/pop54_1.html. Accessed: Jan. 18, 2013.
- กรมปศุสัตว์. 2554. สรุปข้อมูลและสถิติจำนวนไก่และเกษตรกรผู้เลี้ยง ประจำปี 2546-2554. Available: http://www.dld.go.th/ict/th/index.php?option=com_content&view=section&id=45&Itemid=123. Accessed: Dec. 15, 2012.
- Choprakarn, K., and K. Wongpichet. n.d. Village chicken production systems in Thailand. Available: http://www.fao.org/AG/againfo/home/events/bangkok2007/docs/part3/3_5.pdf. Accessed: Dec. 15, 2012.
- Simaraks, S., V. Kerdsuk, W. Kerdsuk, and P. Kroeksakul. 2007. Outcome of Thai indigenous chicken development of small-scale farmer in northeastern region in the past. Technical report submitted to Thailand Research Fund. 175 pp.